

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Egy évre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGY PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap

Felalós főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM

INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A második csalódás

A szegedi beszéd két keserves és kínos csalódásra mutatott rá, melyek közül az egyik már *érte*, a másik pedig *érheti* a nemzetet. Az első a *békeszerződés* volt, a másik pedig a *kisérőlevél*. A békeszerződésben elvették gazdasági életfeltételeinket, meggyalázták ezeréves hazánkat, megcsufolták nemzeti önérzetünket. — a kisérőlevélben pedig azt mondták a hatalmak, hogy mindezek dacára se mondjunk le minden reményünkről, mert a területrendező-bizottságoknak messzemenő hatáskört biztosítanak arra nézve, hogy Magyarország örök isteni igazságát a nemzetek szövetsége elé tárhassák.

Ettől a csalódástól, valljuk meg őszintén, nem félünk. Nem félünk azért, mert már túl vagyunk rajta és már voltaképpen nem is érhet az bennünket. Vagy lehet-e még csalódásról beszélni az után a rettenetes felébredés után, mely a wilsoni-elvek félretolásával érte a nemzetet? Hát lehet nekünk még gondolni is arra, hogy komolyan higgyünk és bizzunk az antánt igazságérzetében? A békeszerződés égbekiáltó igazságtalanságai után gondolhatunk-e még arra, hogy az igazság egyáltalán győzelmes lehet a párisi zöld asztalnál? Gondolhatunk-e arra, hogy a határmegállapító-bizottságok működésének eredménye lehet, ha a nemzetek szövetsége már előre kijelentette, hogy nem avatkozik a területi kérdésekbe? Semmiestre sem. Az a csalódás, hogy a Millerand-féle kisérőlevél nem válik valóra s nem adja meg azt, amit ígért, — nem ér váratlanul, tehát szoros értelemben vett csalódás sem érhet ez irányban bennünket. Sajnos, nagyon jól tudjuk mi már, hogy nem *emberekkel* állunk szemben, belátni tudó, érző és méltánylást ismerő emberekkel, hanem *győzőkkel*, akik előtt csak egy gondolat lebeg: megalázni, megsemmisíteni, életképtelenné tenni a legyőzöttet.

Az a második csalódás, amelyről a miniszterelnök félti a nemzetet, már nem érhet bennünket, mert már egyáltalán semmi sem jöhet ránk a mámoros győzöttől, ami meglephetne minket. A magyarnak ma már csak egy hite, egy bizalma van: az *igazság*. Az az igazság, amely nem rejthető véka alá örökre, amely el nem hallgatatható, sem meg nem osztható s amely előbb-utóbb, talán nagy sokára, de egyszer mégis csak győzni és diadalmaskodni fog. Ebbe az igazságba veti ma minden erejét és reményét a magyar s ha hosszú és nehéz megpróbáltatások következnek is rá, nem lankad el, nem csügged el, mert tudja, hogy az Istennek örök igazságán semmiféle nagyhatalom nem vehet erőt és nem lehet urra fölötte.

Baltazár Dezső

Országosan nagy port vert fel az a hír, hogy a Debreceni Casino igazoló-bizottsága, melynek feladata az volt, hogy a Casino tagjainak a proletárdiktatura és az oláh megszállás alatt tanúsított magatartását vegye vizsgálat alá, **Baltazár Dezsőt egyhangú határozatával nem igazolta és ennek folyományaként őt a Casinóból kizárta.**

Nem óhajtottunk ez ügyvel lapunk hasábjain foglalkozni, de miután a döntés már amúgy is ösmeretessé lett és különösen azért, mert Baltazár ur is jónak látta, hogy szívéhez közelálló zsidó szöcsöveit megszólaltassa, kénytelenek vagyunk vele.

Baltazár szociálistából az idők folyamán nemzeti ellenállóvá, majd munkapárti Tiszahívóvé átváltozó bűvész ur, ha kellett pacifista volt, ha pedig úgy hozta a sor, még a hadmentes teológiai ifjakat is a harctérre küldte, természetesen anélkül, hogy az ölékre állott volna; alig hogy a halott Tiszát kisérő utjáról visszatért, részt vett a Hock-féle alkotmányozó gyűlésen, később tanácsköztársaságért imádkozott, majd oláh királyt fűzőlő szónokká magasztosult. Az utólról való átváltozó-művésznék a kaszinói incidenssel kapcsolatban kiadott nyilatkozataiban foglaltak sokkal távolabb esnek az igazságtól, mint ő Jeruzsálemtől. Arra már szót se vesztegetünk, hogy annak idején társadalmi kényszer folytán lett tagja a kaszinónak, hiszen megszoktuk, hogy ő és Társai minden lépésüket ellenállhatatlan kényszerrel mentetik.

Hogy a Casino igazoló-bizottsága miként járt el, megidézto-é személyes meghallgatásra, vagy elegendőnek tartotta a rendelkezésére álló egyéb adatokat, az a Casino belügye, melyhez a nagy nyilvánosságnak nem sok köze van. Baltazár ur ismert politikai kalandos kiruccanásait nyilván nem tartotta a bizottság a kaszinói tagsággal összeegyeztethetőnek s azért hozta meg egyhangú határozatát.

Mi, akik a közélet megtisztításán munkálunk, csak örömmel regisztrálhatjuk, hogy végre találkozott egy erkölcsi testület, mely határozottan és félre nem érthető módon nyilvánította ki a Baltazár ur viselkedése felőli lesújtó ítéletét.

Amit azonban továbbat állít a szöcső, ahhoz már nekünk is van szavunk. Rége óta figyeljük Baltazár et Comp. arra irányuló törekvését, hogy elhitesse a naiv lelkekkel, miszerint az ő esendő, gyarló személyét ért támadás és gáncs voltaképpen támadás és gáncs az egész kálvinista magyarság ellen. Nagyon szomorú dolog volna, ha a Baltazár ur letörése elégséges lenne arra, hogy a magyar kálvinista világ is összeomoljon. Ehhez az állításhoz a legnagyobb fokú perfidia és lelkiismeretlenség kell.

Semmi joga nincs Baltazár urnak arra, hogy a dolgot ilyen színben igyekezzék feltüntetni. **Nagyon sokan vagyunk kálvinisták, akik nem vagyunk hajlandók Baltazárt vezérünkül vallani és elfogadni.**

Mi igenis, támadjuk Baltazárt és már több ízben megmondtuk róla elítélő véleményünket, de azt egyetlen józan eszű ember se fogja elhinni, hogy azért támadjuk, mert református püspök, hanem igenis támadjuk azért, mert **irányát és működését végzetesen károsnak és veszedelmesnek tartjuk úgy magára a református egyházra, mint a keresztyén egyházak között annyira kívánatos egységre nézve.**

Saját református egyházunk érdekében igyekszünk Baltazárt a közszereplésről leszeríteni, első sorban azért, mert kemény derekú, egész embert, szeretnénk díszes helyén látni, aki méltó vezérünk lehetne, aki példányképpel szolgálhatna, aki nem hurcolja meg püspöki és papi palástját a napi politika szennyes fertőjében, a személyi intrikák piszkában, a zsidótökét szolgáló bankok percentes üzleteiben; nem botránkoztat politikai szélkakas-forgolódásaival és köpenyeg forgatásaival. Olyan embert óhajtunk mi kálvinisták szellemi vezérül, akire büszkék lehetnénk, aki utiránymutatónk lenne a keresztyén megújulás felé, aki nem lenne akadály a annak, hogy másfelekezethez tartozó keresztyén testvéreinkkel igyekezzünk összefogni a Krisztust megcsufoló s magyar hazánkat sirszélére juttató zsidó hatalmi tultengés ellenében.

A legnagyobb foku lelkiismeretlenség kell ahhoz, hogy az ő nagyon is sebezhető személyét azonosítsa az egész magyar kálvinistasággal s úgy tüntesse fel a dolgot, mintha másfélmillió református magyar állana egységesen a háta mögött. Hogy nem állunk egyedül akkor, amidőn azt állítjuk, hogy Baltazár nem alkalmas a vezéri szerepre, annak nem csupán az a tanúja, hogy Balogh Jenő, Szász Károly, Bernáth István és társaik nem kívánnak vele egy asztalhoz ülni, de ép a napokban úgy nyilatkozott Sárospatak tudós református professzora dr. Rácz Lajos is, ki a numerus clausus-ügyével kapcsolatban a többiek között így ír:

„Baltazár Dezső püspök szabadkőműves és zsidóbarát szellemét ismervé, tulajdonképpen nem kell rajta esodálkoznunk, hogy ő szembe száll egy olyan rendelkezéssel, mely a zsidók aránytalan térfoglalását némiképpen csorbitná. Mi sárospatakiak, ellenkezőleg, örömmel üdvözlöttük a közoktatásügyi miniszternek a rendelkezését és üdvösnék tartjuk azt a középiskolai oktatás jövőjéért sikeresebb munkájára nézve.”

Majd tovább... **„De hát Baltazáréknak minden fegyver jó, amivel a keresztyén kurzus ellen támadhatnak.”**

S ezek után van bátorsága Baltazár mesternek, lelkeselnöki önjelöltnek arra, hogy magát II. Rákóczi Ferenc dícső alakjához hasonlítsa!

Bánuljuk bátorságát!

Svájc és az ex-uralkodók

Budapest, okt. 12. (Nemzeti St. tel. jel.) *Genéből* jelentik a *Newyork-Timesnek*: A svájci hatóságoknak meglehetősen alkalmatlanok az ott időző volt uralkodók. *Görögország* legutóbb jegyzékben kérte *Konstantin* volt görög király kiutasítását azon az alapon, hogy a jelenlegi görög kormány ellen konspirál, s arra nagy

propaganda alappal is rendelkezik. *Habsburg Károly* kastélya pedig találka helye az osztrák de főként a magyar royalistáknak.

A svájci hatóságok attól tartanak, hogy országuk ismét fészke lesz a kémeknek és ügynököknek, ahogy az a háború alatt volt.

Miért?

Gondolkozom, tehát vagyok. Gondolkodó ember sokszor felteszi ezt a kérdést: miért? En is ezt kérdeztem tegnap este, de nem kaptam rá feleletet. Megpróbálom hát ez uton. A Vigszínház előadását akartam megnézni családom egy nőtagjával. Földszinti ülőhelyre szült a jegyünk. A zsöllyékhez vezető ajtónál szigoru-mogorván megállit a rendőr és azt kívánja, vessük le a felső kabátunkat s tegyük ruhátárba. Ekkor hagyta el ajkamat az első bátor-talan *miért?* Hát ezért ni! mond a marcona ifju s rábök a falon levő hirdetemnyre, mely szerint a nézőtérre kalapot, botot és kabátot bevinni rendőrileg tilos. Istenem, ezt igazán nem értem. Hogy a kalapot le kell tenni, annak van értelme, mert ha a fejemen tartom a kalapot, vagy pláne a hölgyek fenn hagyják a toll- és szalagdiszes nagy kalapjukat, a hátunk mögött ülőket zavarjuk a látásban. A bot kívül hagyását is meg tudom magyarázni. De a kabát? S ez a második *miért?* Száz Lajos-aranyat tesz fel egy fületlen gombellenében, ha nekem erre józan ésszel elfogadható magyarázatot ad bárki is. (Előre is figyelmeztetem a pályázókat hogy azt nem tudnám elfogadhatónak találni, ha valaki arra hivatkoznék, hogy a ruhatárosnak szüksége van a kabátokért fizetendő koronákra.) — Megkértem a rendőrt, szóljon az ügyeletes rendőrtiszt urnak, hogy kegyeskedjék kifáradni ez ügyben. Hát Rugonfalvi Kiss? ügyeletes ur nem kegyeskedett.

S itt a harmadik *miért?* Idáig én annál voltam elmaradva, hogy az ügyeletes rendőrtiszt, mikor a színházban van, szolgálatot tel-

jesit s azért van ott, hogy az effajta ügyeket elintézzé s bizonyára nem azért, hogy a hölgyeket fixirozza s azt lesse, hogy vajjon nem nézik-e huszártisztnek? De — mint mondtam — R. Kiss ur nem kegyeskedett s így én mentem be hozzá s neki is feltettem ezt a kérdést: *miért?* Ő erre nyilván nem tudott volna értelmes választ adni s kérdésemre kérdéssel felelt, hogy mi jogon kérdezem én Őt? Erre én felelet után nézve körül, észrevettem, hogy a nézőtérre ugyancsak gyülekeznek hölgyek és urak, kik közül sokan kabátban foglaltak helyet. S itt ismét csak föl kellett tennem ezt a kérdést, hogy: *miért?* Ha van ilyen szabály, bármennyire ellenkezik is a józan ésszel, miért nem hajtják végre egyformán, mindenkivel szemben? *Miért?* Hát miért kell nekem megfáznom, míg a szomszédom gunyosan mosolyog rajtam, mialatt jó meleg átmenetijébe burkolózik? Érdemleges felelet helyett Rugonfalvi ur egy utánozhatatlan nagyuri vállrándítással csak annyit mondott, hogy tessék feljelenteni. Kérelmét nem tudom megtagadni. Azt csak mellékesen jegyzem meg, hogy hazamentem tépelődni, mert éreztem, hogy rejtéllyel állok szemben. S most a fess ifju felettes hatóságához intézem a miérteket, hátha megérteném a nagy titkot. Tehát:

1. Miért kell órákhosszat fájlódnom a színházban, mikor sokkal inkább élvezném az előadást meleg felsőkabátomban?

2. Miért ül az ügyeletes rendőrtiszt a színházban?

3. Miért nem iskolázzák a rendőrséget a közönséggel való érintkezésre?

Az orosz-lengyel békét megkötötték

Varsó, okt. 12. (N. St. t. j.) A varsói lapok külön kiadásban közlik, hogy az orosz-lengyel megbízottak hétfőn délután aláírták a fegyverszüneti szerződést. A fegyverszüneti szerződés kimondja, hogy az orosz és lengyel csapatok 15—15 kilométerre visszavonulnak az elhatárolt vonal mentén. Az így előálló 30 kilométeres vonalat semlegesnek jelentik ki. A fegyverszüneti szerződés aláírása után 144 órával az ellenségeskedést kölcsönösen megszüntetik. A fegyverszüneti szerződés 21 napig tart, de ha egyik szerződő fél sem mondja fel, egész a békeszerződés ratifikálásáig érvényben marad. Az előzetes békeszerződés kimondja, hogy a szerződést kötő felek Fehéroroszország és Ukrajna függetlenségét elismerik.

Korányi lemond

Budapest, okt. 12. (N. St. t. j.) Beavatott pénzügyi és politikai körökben napok óta beszélik, hogy báró Korányi Frigyes pénzügyminiszter Berlinből való visszautazása után lemond állásáról. Illetékes helyen megerősítik a hírt. A pénzügyminiszter utódja valószínűleg Kállay Tibor államtitkár lesz.

Az osztrák béke revíziója

Bécs, okt. 12. (N. St. t. j.) Azon a megbeszélésen, amely Dumba volt követ és szolgálaton kívüli miniszter, dr Redlich és Sir William Goodes között folyt le, egy a jóvátételi bizottsághoz címzett memorandumot nyújtottak át, amely a saint-germaini békeszerződés revízióját követeli.

Szabadulás a cseh rabságból

Kassa, okt. 12. (Nemz. St. tel. jel.) Dr Petrogalli Oszkár volt országgyűlési képviselő, báró Ghillányi József, Bothár Sándor, Nyiredy Jenő, Huszthy László, Vágó János, Lupkócs Miklós és Förster Sándor felvidéki vezető magyar polgárok felesztendei rabságuk-

ból kiszabadultak az illavai fegyházból, hová a csehek hazaárulás, kémkedés és lázadás büntette miatt zárták őket. A cseh katonai ügyészség most eljettette ellenükben a vádat. Még öt magyar hazafi maradt illaván.

A román bizottság Budapesten

Budapest, okt. 12. (N. St. t. j.) Egy meghatalmazott román miniszter vezetésével 34 tagu román gazdasági-bizottság érkezett Buda-

pestre. A bizottság vezetője még ma látogatást tesz a külügyminisztériumban. A tárgyalások anyaga elsősorban a határmegnyitás kérdése lesz.

Pogány József Moszkvában

Kopenhága, okt. 12. (Nemz. St. tel. jel.) Moszkvai szikratávirat jelenti, hogy Pogány József volt magyar hadügyi népbiztos tegnap odaérkezett. Szentpétervárról velezott Kun Béla és Sinovjev is.

A ratifikálás híre Párisban

Páris, okt. (Nemz. St. tel. jel.) (Szikratávirat.) A párisi lapok meglegedéssel közlik azt a hírt, hogy a magyar kormány a trianoni békeszerződést ratifikálni szándékozik.

Cseh szocialisták a bolsevizmus ellen?

Karlsbad, okt. 12. (N. St. t. j.) A cseh-szlovák szociáldemokratapárt pártnapi ülést tartott tegnap, amelyen Weelinger előadó a cseh-szlovák és orosz viszonyok közötti különbséget hangsúlyozva konstatálta, hogy Csehszlovákiában, minthogy ott a polgári elemek sokkalta mozgékonyabbak, egy felfordulás könnyen a polgárság diktatúrájára vezethetne, ezért a párt erélyesen állást foglal a proletárdiktatúra ellen.

A szabadkereskedelmi tanácskozás befejezése

London, okt. 12. A nemzetközi szabadkereskedelmi tanácskozás véget ért. A konferencia eredménye az, hogy bizottsági határozatot hoztak az általános kereskedelem szabadabbá tételéért. A határozatot megküldték a nemzetek szövetségének.

Tilos a füst a vörösöknél

Moszkva, okt. 12. (N. St. t. j.) (Szikra) A szovjetkormány egy rendeletben eltiltotta a nyilvános helyeken való dohányzást, s ezt további intézkedések fogják követni a dohány teljes kiszorítására vonatkozólag.

A sárospataki választás

Miskolc, okt. 12. (N. St. t. j.) Sárospatakról jelentik, hogy Windischgratz Lajos herceget kormányzóparti programmal 146 szótöbbséggel nemzetgyűlési képviselőnek választották Szakács Andorral és Molnár Jánossal, a terület volt nemzetgyűlési képviselőjével szemben.

A volt király válasza

Budapest, okt. 12. (Nemz. St. tel. jel.) A Neue Züricher Zeitung közli, hogy Károly exkirály elutasította a magyar királyságnak azt a felszólítását, hogy minden egyes királyi és császári jogról lemondva inkognitó jöjjön be az országba.

A Move Sámsonban

Az elmúlt vasárnap nagyszámu közönség részvételével tartotta a Move Hajdusámsonban alakuló közgyűlését. A debreceni főosztály részéről Elekes Károly és Vaján Endre jelent meg. Krupa Antal főjegyző elnöki megnyitása után, Elekes Károly a főosztály titkára részletesen ismertette a Move jelentőségét, a szervezkedés szükségességét, az egyesület célját s az alapszabályok főbb pontjait.

A hazafias érzéstől áthatott beszéd mély benyomást tett s az egybegyűlt közönség kitörő lelkesedéssel csatlakozott a Move-hoz. — Ezután Krupa főjegyző intézett lelkes szavakat a gyűléshez, mely után az elnökség tagjai választattak meg. Elnök közfelkiáltással Gődény F. földbirtokos; alelnökök: Ludmány Sándor, Papp Gusztáv és Krupa Antal; titkár: Kovács Tibor, helyettes Oláh Sándor; pénztáros: Ludmány Lajos; jegyző: Bede Kálmán, helyettes Végh Lajos. Propaganda ügyek vezetője: Oláh Sándor. A választmány tagjai lettek a következők: Pásztor Sándor csoportvezető, Kovács N. F. Szabó István, Hadházy Imre, N. Fekete Fekete Ferenc, Varga László, F. Szabó Imre, H. Sándor János, Ször Antal, Révay Lajos, Horváth János, Pintye György, Fábán Gábor, Csire István, Öry Gábor, Baczó Lőrinc, Hajdu János, Hiripi Elemér és Nagy Lajos.

LEGUJABB

[smét vörös alávalóság?

Berlin, okt. 12. (Nemz. St. tel. jel.) Hágából jelentik, hogy Csicserin az Evening Standard szerint a következő szikratáviratot intézte Krasszinhoz:

„Az orosz-vörös hadsereg újból offenzívát kezdett a lengyelek ellen és folytatja előnyomulását Minszk és Baranovici között.”

Ez a hír, melynek hitelességét egyelőre nincs mód ellenőrizni, azt jelenti, hogy az oroszok a rigai béketárgyalások alatt titkon új csapatokat vontak össze s most közvetlenül a békeszerződés aláírása előtt újra szerenését akarnak próbálni a fegyverek erejével.

HIREK

Tizenötezer

jelentkezett a Palesztinba való kivándorlásra, tizenötezeren a közel egy millióból. Egy cseppnyi víz a nagy tengerben! Egy parány az elefánt hoz képest. A tizenötezer is mind olyan, akitől már amugy is megszabadultunk volna a nemrég kiadott miniszteri rendelet értelmében. — Nem sok örömről telik hát a kivándorlásban! Pedig a cionisták nyíltan hirdetik, hogy a zsidóság nem tud asszimilálódni, mert nem tudja megtagadni multját, fáját, fajit jellemvénységét, egész enjét és természetét, mely homlok egyenest ellenkezik a magyaréval. Mit akarhat hát a zsidóság? ... Talán azt hiszi, hogy a magyar felébredés és észretérés nem tart sokáig, s aztán újból jön a gyöngyvet, a féktelen garázdálkodás és szipolyozás? Nem oda Buda! ... A keresztény magyar sajtónak mindig lesz gondja arra, hogy a zsidókérdés el ne aludjék. El ne aludjék addig, míg az asszimilálódni nem tudó zsidóság egy szálit át nem kel újból a Vörös Tengeren! Akkor lesz végleg és igazán rend és nyugalom az országban! ...

— **Lesz szén, villanyos és világítás.** Dr. Fráter Iván főispáni titkár a napokban fentjárt Budapesten, hol a szénügyek kormánybiztosánál referálta a debreceni széninséget. Még a főispáni titkár jelenléte alatt intézkedés történt, hogy ezután Debrecen mindennap megkapja pontosan a villamos művek részére kitüntetett napi 8 vagon szén szükségletét. Így a közeli napokban megindul a villamos közlekedés és a teljes áramszolgáltatás is.

— **A csendőrségről.** Hirt adtunk már arról, hogy a csendőrség e hó 3-án az államrendőrségnek adta át a közbiztonsági szolgálatot a kertészekben és telepeken. Nem mehetünk el ez eset mellett, anélkül, hogy néhány szóval meg ne emlékeznénk arról a minden dícséretet megérdemlő, sokszor szinte emberfeletti munkáról, amit derék csendőreink értünk, vagyonunk és életünk biztonságáért végeztek. Városunknak a közbiztonság szempontjából ezen legexponáltabb helyein másfél évtizeden át, közben nagyon kritikus időkben is, kiváló eredménnyel 15 főnyi csendőrség teljesítette azt a szolgálatot, amit ezután a rendőrelégények százai és a detektívek végeznek. Egyébként a csendőrség továbbra is fog működni a város területén, de csupán a külsőségeken, a tanyákon.

— **A postások a nagyközönséghez.** A közérdekőben nehéz szolgálatot teljesítő postások az alábbi kéressel fordulnak a közönséghez: A magyar posta-alkisztek országos egyesülete debreceni csoportja mult hó 16-án megalakult. Az egyesület célja az emberbaráti érzést és kartársi szeretetet apolni, a megbetegedett tagjait segíteni és elhagyatottságtól megóvni, a tag elhalálása esetén özvegyét, árvaikat felkarolni és támogatni, az elhunyt tag vagy neje temetésén zászlóval és dalárdával részt venni. Törvényes eszközökkel és a szolgálati szabályok által megengedett uton tagjainak anyagi és erkölcsi érdekeit előmozdítani. Ezen elbünk tüztől nemes munkásságunkhoz kérjük a nagyközönség szíves támogatását. **Az elnökség.**

— **Az esztétikai előadások,** melyeket dr. Tankó Béla egyetemi tanár tartani szándékozik, amint közelebről erről hírt adtunk, a kollégium dísztermében fognak megtartani. Az előadások megkezdését kellő időben tudatni fegyünk. Előjegyzéseket a Csáthy és Méliusz könyvkereskedések fogadnak el. Az egész ciklus díja 80 kor. Paedagogusok- és tanulóknak a fele. Ajánljuk olvasóink figyelmébe, hogy ragadják meg ezt a kedvező alkalmat, amikor ily kiváló esztétikus vállalkozik rá, hogy a művészi izlés elemibe bevezessen. A művészi szépnéki igazi élvezéséhez elengedhetetlenül szükséges bizonyos fokú művészi műveltség és ismeret.

— **Szenet kap a közokrház.** A szénügyek kormánybiztosága a debreceni közokrház részére havi 9 vagon szenet utalt ki.

— **A „Baross-Szövetség”** második felolvasó és vita előadását nem szerdán, mint hirdette volt, hanem szombaton, e hó 16-án rendezi, d. u. 6 órai kezdettel a kereskedő társulat dísztermében. Ez előadás keretében dr. Varga Lajos ügyvéd, a nemzeti pénzügyi reformok lelkes harcosa, a pénzügynek közszégi kezelésbe vételéről tart előadást, melyre a szövetség ez uton hívja meg az érdeklődő közönséget. — Elnökség.

— **Kérjük a MOVE tagokat,** hogy a még szeptemberben megrendelt bőrt, harisnyát és söt a legrovidebb időn belül vegyék át (Sasutca 4., II/2. — A titkár.

— **Kedvezményes fa a rokkantaknak.** Felhívja a Népjóléti hivatal a hadirokkantakat, hadiözvegyeket, hadisegélyeseket, munkanélkülieket és egyáltalában kiknek jövedelme a létminimumot el nem éri, hogy a törvényhatósági bizottság mintegy 700 öl kedvezményes áru tűzfát bocsát rendelkezésükre. A fa ára a nagy-erdei vagy epreskerti faraktárakban átvéve ölenként az újabb megállapításig: hasábfá 1200 K., botfa 700 K., tuskófa 800 K., rőzsefa kévéként 6 K. Az egyegyed ölnél nagyobb tételek felvételénél, az ennél kisebb mennyiségek felvágott állapotban kaphatók. Igénylők számdokukat fenti hivatalnál szegénységi, — rokkantsági, — özvegyi ellátási bizonyítvány felmutatása mellett jelentsek be, hol sorszámozott igénylési lappal látatnak el. Az igénylési lap a házipénztárnál beadandó, mely a térítési díj lefizetése után a fát kiutalja. Megjegyzendő, hogy hetenként 8—25 öl kerül szétosztásra.

— **Láncos-razzia Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy a bécsi rendőrség a „Café Bank” kávéházban, amely a zsidó láncosok ismert tanyája, razzsiát tartott, amelyen 120 láncost állítottak elő. Ebből 29-et letartóztattak. Valamennyi árdrágító, valutaüzér és tiltott ékszerkereskedő. Megmotozásuk alkalmával rengeteg aranyat, ezüstöt, ékszert és külföldi valutát találtak náluk.

— **A szováti földről.** A miniszteriumban még mindeztideig nem történt semmi a szováti földek ügyében. Dr. Fráter Iván főispáni titkár budapesti útjáról hazajövet kijelentette, hogy a közeli napokban valószínűleg jóváhagyják a miniszteriumban a szováti földek ügyében történt közgyűlési határozatot.

— **Bangha imakönyvek** kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében, Szent-Anna-utca.

— **Merénylet a szerb régens ellen.** Belgrádból jelentik, hogy a szerb trónörökösnek Szerajevóból való visszautazásakor bombát vetettek a vonatjára. Két koei megsérült, de maga a trónörökös sértetlen maradt. A szigorú vizsgálatot megindították, amely azonban nem vezetett eredményre.

— **Hirdetmény.** A városi adóhivatal közli, hogy Debrecen sz. kir. város VI. adókerületére vonatkozó 1918. évi jövedelem és vagyonadó, valamint 1917. évi hadinyereségadó kiszámítási tervezeteket magában foglaló lajstromok az 1920. évi XXIII. t. c. 22. §-a értelmében a városi adóhivatal VI. kerületénél (Kossuth-u. 4. sz. I. em. 12. sz. szoba) f. évi október hó 13. napjától 20. napjáig közzszemlére kitétetett oly figyelmeztetéssel, hogy azt mindenki megtekintheti, s az abban foglalt adóösszegekre — még pedig úgy a saját, mint a mások adóját illetően — észrevételeit írásban 15 nap alatt a pénzügyigazgatásnál benyújthatja. Városi adóhivatal.

— **Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik figyelmébe!** A H. és H. Nemzeti Szövetsége felhívja tagjait, hogy újságárúsításra, házhordásra f. hó 17-ig jelentkezzenek. Az árusítás biztos megélhetést nyújt. Rokkantak, kik törődöttségük folytán kevésbé mozoghatnak, újságárúsító asztallal, hellyel és engedéllyel lesznek ellátva. Jelentkezés a Hajdúföld (Piac-u. 59.) kiadói hivatalában. Az előjegyzés után a jelentkezők közös értekezletre lesznek hívva, melyen az anyagi rész fog megbeszélteni.

— **„Hóra”** kézimunkaüzlet, fehérheműjavítóval és **Kolosné** nyakkendőterme Simonffy-utca 5. sz.

— **A siketnéma leány.** A rendőrség egy 16 év körüli siketnéma leányt talált. A szerencsétlen leány nem tudja magát igazolni. Mint hogy még nem sikerült kilétét megállapítani, a rendőrség őrizetében van. Aki tud a siketnéma leány felől, az jelentkezze a rendőrségen.

— **Fancsovits nővérek** tánciskolájában kezdő és haladó kolon nyílik október 20-án. Beiratkozni Batthányi-u. 10. alatt lehet.

— **Nagybögösök párbaja.** A nemzetgyűlés tagjai között lábra kapott összekapás és annak lovagias elintézése úgy látszik már a fővárosnál józanabb vidéken is kezd tért hódítani ... Tegnap történt, hogy Debrecen két országszerte ismert, nagyhirű cigánybandájának nagybögösei párbajt vívtak egymással — a lovagiasság szabályai szerint. Az eset a következő: A Kiss Béla bandájának nagybögöséhez így szólt valaki a Bika kávéházban:

— Te Táltos (ez a Kaesari Rudi házi neve!) nálad sokkal jobban játszik a **Hatos!** (Ez meg Balog Lajos, a Magyar banda nagybögöse.)

— Ki mondta azt? — pattant fel Táltos.

— Hát a Hatos mondta a nagyságos uraknak. Meg azt is, hogy te nem vagy művész, csak afféle rongyos cigány ...

— Tyűh az árgyélusát annak a nyavalyás Hatosnak, ezért provokálom. — mondta magából kikelve a Táltos és rohant ki a kávéházból. Ahogy az uraktól hallotta, még aznap annak rendje-módja szerint két segéd útján provokáltatta a sértegető Hatos. A segédek aztán megállapodtak a feltételekben: vivás bandázs nélkül végkimerülésig. Fegyver: a nagybögő. Hely: a Froner-étterem. Idő: kedd délelőtt 11 óra. Mind a két banda teljes számmal jött össze a Fronerben a szokatlan párbaj végigvezetésére. Ott voltak azok a bizonyos nagyságos urak is, akik birákuul voltak felkérve. Az idő elérkezett, s a segédek intézkedni kezdtek. Egymással szemben állították fel a nagybögőket, hogy farkasszemet nézzenek. Pontban 11 órakor kezdődik a párbaj, a Hatos ott is áll már a helyén — de a Táltos nincs sehoh. Rémtűlten szaladnak a lakására: talán elaludt. Nem. A Táltos teljes glédában volt, de azt mondta a hűledező segédeknek, hogy hagyjanak neki békét, inkább elismeri a Hatos fensőbbiségét ... Jegyzőkönyvet vettek fel a kijelentésről, s a nagybögösök párbaja így végződött furesán Debrecenben. — Csak azt nem tudjuk, hogy fog a Táltos a Hatos szemébe nézni ezután?

— **A budapesti egyetem megnyitása.**

A budapesti egyetem megnyitását október 18-ára halasztották el.

— **Pártegyesülés.** A magyarországi radikális keresztény szocialista-párt legutóbbi vezetőségi ülésén elhatározta, hogy egyesül a Giesswein Sándor elnöklte alatt álló keresztény szocialista párttal.

— **Fát adott a város a Vigszinháznak.** A tanács Dr. Márffy Károlynak a Vigszinház igazgatójának kérelmére 10 öl fát utalt ki, a Vigszinház fűtésére, folyó árban.

— **Hadigondozói Népiroda** a Népjóléti miniszterium intézkedésére Hajdu vármegye és Debrecen város területére terjedő hatáskörrel Szent-Anna-u. 12. szám alatt felállított. Ezen iroda munkakörébe tartozik a hadigondozottaknak mindazon ügyei, melyekben az illetők tanácsra, támogatásra szorulnak. (Hivatalos órák: délelőtt 9—2-ig. Vasárnap és ünnepnap délelőtt 9—11-ig.)

— **Tolvaj cselédleány.** Hódel Jenő feljelentést tett a rendőrségen kiskoru cselédje ellen, mert az két arany brosstűt, két női inget és több, még eddig ki nem derített holmit ellopott tőle. A rendőrség letartóztatta a hűtlen cselédet, az eljárást pedig megindította ellene.

— **Rendőri hírek. Szerencsétlenség.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap reggel a Bellegelő 267. szám alatt. A Tóth István-féle téglagyár mellett Csige Lajos 42 éves földműves és Zákány Imre 12 éves gyermek egy három méteres falat bontottak, mely a bontás közben rájuk rogyott és halálosan megsebesítette őket. Csige Lajost és Zákány Imrét beszállították a közokrházba, hol Csige sérüléseibe belehalt. Zákány sérülése is halálos. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy kit terhel a felelősség. — **A menekülő ismeretlen** Tegnap a vasúti rendőrség pályaudvari kirendeltsége razzsiát tartott, mely alatt a Csapókerék állomásnál egy ismeretlen egyént elfogtak, ki 700 koronával megakartta vesztegetni a bekísérő rendőrt. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

MŰVÉSZET

Füredy F. Gusztáv okt. 25-án a Zenedében tartandó *Schumann* előadása iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy a közönség a jegyeket már előjegyzésben lefoglalta. Az előadáson, melyen a társadalom színe-java jelen lesz, közreműködik *Höchtl Margit* zongoraművészno Budapestről, ki ma a legkiválóbb *Schumann* játékosok egyike. A nagy művészno *Schumann* legszebb alkotásait fogja játszani. Füredy előadásairól legutóbb a Budapesti Hírlap is megemlékezett és ez mindenestre fényt vet Debrecen kulturájára. Itt említhetjük meg, hogy a Méliusz-könyvkereskedés *Schumann* kirakatot rendezett, a Füredy-előadáson bemutatandó *Schumann*-művek ott kaphatók.

Összetűzés Vilna miatt

Varsó, október 12. (Nemz. St. tel. jel.) Sikorszky tábornok lengyel hadvezér, akinek kötelékébe tartozik *Vilkovszky* hadosztálya, a vezérkarhoz ma érkezett jelentésében *Vilkovszky* lépését lázadásnak minősíti. A hadvezér már elébb észlelte a nyugtalanságot, mivel a hadosztály elégedetlen volt a fegyverszüneti szerződéssel s próbálta is a nyugtalanságot eloszlatni, de ez nem sikerült neki.

Az osztrák-eset egyezményt ratifikálták

Prága, október 12. (Nemz. St. tel. jel.) Az 1920 aug. 1-én kötött prágai egyezményt úgy a cseh-szlovák, mint az osztrák kormány ratifikálta s az folyó évi október hó 29-én lép életbe. A bécsi Presse vezető helyen foglalkozik az egyezménnyel és sajnálatát fejezi ki, hogy az egyezmény szövegét a közvélemény nem ismerheti meg.

Besszarábia sorsa

Bukarest, október 12. (Nemz. St. tel. jel.) Az *Indeptarea* jelenti, hogy korai a román-orosz békekötésről szóló hír. A román kormány nem fogadja el a moszkvai kormány indítványát, amely a Besszarábiában elrendelendő népszavazásra vonatkozik, mivel Románia álláspontja az, hogy 1918. márciusban a besszarábiai nép a románokkal való egyesülés mellett döntött.

A karinthiai népszavazás

Becs, okt. 12. (Nemz. St. tel. jel.) Megbízható s végleges jelentések ugyan még nem érkeztek a vasárnapi karinthiai népszavazásról, de mégis azt hiszik, hogy a népszavazás Ausztriára nézve kedvező. Valószínű, hogy a Karinthiahoz hű lakosság az egész lakosság kétharmada.

Dollárt!!

és más idegen pénzeket legmagasabb napi áron vált be

Gótsch Sándor bank-irodája
Debreczen **38.** Főposta mellett.
Piacz-utca

Törvénykezés

§ Az egyeki kommunisták. Másodizben állanak már a törvényszék gyorsított ötös tanácsa előtt az egyeki kommunisták, számszerint 11-en. A vádlottak: id. *Thoma József* munkástanács tag, *Tóth Mihály*, *Varga János*, id. *Kis Ferenc* direktórium tagok, *Ince Károly*, *Rádics Mátyás*, *Drungel Ignác*, ifj. *Kis Ferenc*, *Zályomi András*, *Vaskó József*, *Szányi József* munkástanács tagok, vörösörök, vörös katonák. 18 vádpont van ellenük zsarolás, orgazdaság, rablás büntette miatt. Elnök *Benkő Lajos*, a vádat pedig *Kádár Zoltán* kir. ügyész képviseli. Délelőtt a vádlottak kihallgatása folyt le, délután pedig a tanúkihallgatásokat kezdik meg. Tanunak majdnem az egész Egyek közösség be van idézve. Itélet csak az esti órákban várható.

Színház

A színházak és mozgoszínházak közleményei.

A Csokonai színházban, ma szerdán este, több oldalról megnyilatkozott kívánságra ismét a Heidelbergi diákélet kerül színre *Kardoss Géza* felléptével. Két nőt szereposztásban lépnek még fel *Székely Zizi*, *Heltai Andor* és *Szigeti Jenő*.

A Vígyszínház ma esti előadásán fellépnek *Kovács Lilly*, *Berki Kató*, *Anday Ella*, *Szemere Gyula*, *Kabók Győző*, *Iványos* és *Jávor fővárosi művészek*. Kacagató bohózatok operett és tréfás jelenetek pompás magánszámok. Előadás kezdete 7 és fél órakor. Jegyek a Vígyszínház pénztáránál kaphatók.

Cesarina a világ urója. Rendkívül érdekesítően izgalmas meseje és gyönyörű technikája bámulaiba ejti a nézőt. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel.

Az aranyérem amerikai kalandortörténet *Pearl White* főszerkesztésével az Apollóban. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel.

A *Passage (vádalom)* ezt a szenzációs *Párisi Pathé-film*et csütörtökön mutatja be az Apolló.

Hirdetését

d. u. 2 óráig adja be

HAJDUFÖLD

kiadóhivatalába

(Piac-u. 59.) ha azt akarja, hogy másnap

ezzen és ezzen olvassák!

SPORT

A bajnokság állása. A vasárnapi bajnoki mérkőzések után a bajnokság állása a következő. Első helyen változatlanul a DEAC áll 4 mérkőzés után 7 ponttal, második a DVSC két mérkőzés után 4 ponttal, harmadik a DTF 3 mérkőzés után 4 ponttal, negyedik a Kisvárdai SE két mérkőzés után 3 ponttal, utána jön a NYTVE 4 mérkőzés után 3 ponttal, a KASE 2 ponttal, (2) a DMTK 1 ponttal () a Szolnoki Munkás és a NYSC pont nélkül.

Bíróvizsga Debreczenben. Hétfőn és kedden folyt le a labdarúgóvizsga Debreczenben. Budapestről ez alkalomra *Löwenrosen Charis* és *Nyul Dezső* szövetségi bírók jöttek le. Hétfőn az írásbeli és elméleti, kedden meg a gyakorlati vizsgát bonyolították le. Körülbelül 28 jelentkező volt, akik közül már az első nap több, 7-8 vizsgázó elbukott.

A főiskolai bajnokságok. Vasárnap folyt le Budapesten a főiskolai atlétikai bajnokság. A debreceni tudományegyetemet *Józan József* DEAC képviselte, aki 2 800 és 1500 m. síkfutásban második lett *Benedek János* (MAEC) előtt.

MEGJELENT A

Napsugár
3-ik száma.

A kávé és pótkávé forgalmának szabaddá tétele

A 8604-1920. M. E. számú rendelet mindennemű kávé, illetve pótkávé (hadikávé) forgalmára vonatkozó korlátozásokat hatályon kívül helyezte.

Debreczen, 1920. okt. 12.

Röszlelmezési ügyosztály.

KARLSBADI gyógyviz meg-
érkezett kap-
ható nagyban

és kicsinyben **Kontsek Géza** cégnél
Kossuth-utca

APRÓ HIRDETÉSEK.

Iratszekrény

Smidt premier írógép, angol nagy divány, 35-ös finom női cipő eladó —
Batthányi-u. 14.

Rinkancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal
lapunk kiadóhivatalában

Eladó

36 hold tanyás föld város alatt, melynek fele szántó fele kaszáló. — Jó karban levő cseresep gazdasági épületekkel, két szobás lakás, nagy istálló, sertés áll. stb. egy hold körülrített termő szőlővel, jó ivóvízű kőkut. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja Kossuth-u. 17.

Eladó

3 méh család 1 pergető és több üres kaptár. Hadházi utca 18.

Kovács és Altmann

szűsők, Piac 42. Pannónia épület. Garmilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Eladó

11 család méh, megtekinthető Homokkertben. Lónyai-utca 7. szám alatt a tulajdonosnál. 14-ig lehet egyezni.

Eladó

6000 cement téglá, 2 nagy tokos ajtó és 2 vaskályha Vár-u. 8.

MINDENFÉLE

Nyomtatványt

izlésesen és jutányos áron készít a MAGYAR NEMZETI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT RÉSZV. TÁRSASÁG.

Könyvkötő

tanuló fizetéssel felvételük Varjas Pál könyvkötő, — bődíszműves. Egyház-ter 3 szám.

Eladó

12 drb magyar bárány Vár-u. 8.

Bélyeggyűjtemény és véső-intézet
PAULÓ I.
Batthányi-u. 22.
telefon: 1365.

A „KERESZTÉNY FATERHELŐ SZÖVETKEZET” TAGJAI

Tűzifára

rendelést eszközölhetnek állandóan úgy hasáb mint aprított állapotban minden mennyiségben, előleg befizetéseket elfogadok, új tagokat felveszek, a szállítást a hó 20-án kezdetét veszi.

Polyánszky Orest tűzifa és szén-kereskedő
Piac-utca 58. és Szoboszlai-ut 1.
181. TELEFON 182.

Koros Sándor

férfi-szabó Debreczenben Piac-u. 60.
Baját készítenek elegáns férfi öltönyök kaphatók.

FORGÁCS I.

műórás
Bádagos-u.

KELETI J.

BUDAPEST, IV. ker.
Koronaherc.-u. 17.
Alapítástört.: 1878.

Gyárt a legtekintélyesebb kivitelben: műlábakat, műkezeket, sörvítőket, haskötőket, gumigörcsörharisnyákat stb. Dús választék az összes betegápolási cikkekben, valódi angol, francia és amerikai gumiarukban, valamint orvosi műszerek és kórházi berendezésekben. Eladás nagyban és kicsinyben eredeti napi árak mellett.
Szétküldés naponta.

DEBRECZENI

Üvegkereskedelmi Részv.-t.
Tisza-palota RÓZSA-U. 2 SZ.

Ajánlunk olcsó árban Karlsbadból most érkezett nagy mennyiségű

porcellán ét, tea, kávé készleteket, tányérokat, tálakat, csészéket, bögréket, valamint teplitzi tűzálló köedény főzőedényeket.

Petroleum asztali és függő lámpák nagy választékban igen jutányos árban.

Táblaüveg minden méretben ismét eladóknak, intézeteknek, gazdaságoknak előnyös árban.

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)